

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hir-
detmények intézendők.

Felelős szerkesztő és kiadó:

id SZILBER JÁNOS.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket jutányos áráért
vesz fel a kiadóhivatal.

Egy véleményes jelentés.

A községi képviselőtestület régebben egy bizottságot küldött ki kebeléből, hogy az árvaszék visszaállítása érdekében tegyen jelentést a közgyűlésnek. A kiküldött bizottság véleményes jelentése az árvaszék felállítására a következő:

Tekintetes képviselőtestület!

Mint az 1901. évi 93. k. 99. sz. határozat értelmében kiküldött bizottság tagjai, van szerencsénk az árvaszék visszaállítására vonatkozó jelentésünket a következőkben előadni.

Az árvaszék felállításának szükségességét indokolni feleslegesnek tartjuk, amennyiben köztudomásu, hogy már most is bírja a város annak felállításához szükséges személyzetet, csupán az ülnök állás szervezése hiányzik, amelynek költségeit bőven fedeznék a gyámhatósági jogkörrel járó bevételek, sőt 3800 korona jövedelme is maradna ebből. Ugyanis Csongrád község a gyámhatósági kezelés alatt álló tőkék kamataiból évente 4682 korona 48

fillért szedhetne, holott most csak a felét kapja, mert nincs gyámhatósága. Az eddigi 18.390 korona 89 fillért kitevő tartalék alap kamataiból 919 koronát, az árvaszék fentartására fordított, okmányok, részvények, stb. őrzési díjakból 600 koronát, birságokból és időközi kamatokból 500 koronát: összesen 6802 korona 29 fillért kapna évente a község. Eddig még nem szedték e jövedelmeket, vagy a tartalék alaphoz kellett csatolni, mert nem volt gyámhatósága a városnak, amelynek czimen a befolyó összegeket a város felhasználhatta volna.

Az árvaszék felállításának kiadásai a következők lennének: árvaszéki ülnök fizetése, amennyiben csak jogvégzett egyén pályázhat rá 2000 korona és 400 korona lakpénze lenne, egy segédjegyző fizetéséhez kellene pótolni 400 koronát, ügyész tiszteletdíjához 400 koronát, s egy iktató-kiadó álláshoz kellene még pótolni 200 koronát a jelenlegi díjok fizetéséhez és az eddigi személyzet pótlásához szükséges 3000 korona költség mellett lehetne a

gyámhatóságot felállítani a /, a csatolt szervezőszabályzat alapján.

Javaslatunk tehát az, hogy mondja ki a közgyűlés a következő határozatot:

Mint hogy Csongrád község, a legutóbbi népszámlálás adatai szerint 23,500 lakossal bír, s a gyámoltak és gondnokoltak létszáma a nyilvántartási adatok figyelembe vételével 2000 számot tesz ki, s így nem felel meg az igényeknek hogy ügyeik sürgős ellátásának czéljából a vármegyei árvaszékhez legyenek kénytelen fordulni, ami temérdek költséggel és idővesztéssel, fáradsággal jár: mivel továbbá a községnek gyámhatósági joggal való felruházása nem hogy költségtöbblettel járna, de sőt jövedelmét és bevételét fokozná, ennél fogva elhatározza a képviselőtestület, miszerint az 1877. évi XX. t.-c. 174 §-ában biztosított ama jogánál fogva, melyszerint nagyközségek is felruházhatók a rendezett tanácsú városok mintájára gyámhatósági joggal. Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága utján felkéri a m. kir. belügy-

A TISZAVIDÉK EREDETI TÁRCZÁJA.

A képmutatás.

(Folytatás.)

Igen valószínű, hogy az az ember egyszerűen semmi más, mint ami a legtöbb ember többé-kevésbé: állhatatlan és gyarló. Van lelkiismerete, de nem mindig engedelmeskedik neki. Tudja, hogy mi a helyes; ha szükség van rá, tanítja is, de ő maga nem mindig követi saját tanácsát. Nem védjük az egyént, csak azt mondjuk, hogy bűne nem képmutatás. Lelkiismerettel bírni, de nem mindig engedelmeskedni annak ez — különböző fokozatokban — az emberiség roppant tömegének erkölcsi állapota. Ez a rendes állapot valamennyinek, kivéve néhány föltűnően szenteskedőt egyik s néhány kétségbeesetten elvetemültet a másik részen. Nagyon állhatatlannak és nagyon gyarlónak lenni s erről teljes öntudattal is bírni: ez bármi legyen, de nem képmutatás. Steel nem volt képmutató, mikor a „Keresztény hős“-t írta. Meglehetősen elvetemült életet folytatván s igyekezőn magát kigyógyítani, azt a kissé különös módját eszelte az önmegszégyenítésnek, hogy irt egy könyvet, amelyben lefesti az eszményi kegyesség és erény példányképét. Ez az eljárás egyszerre odavonta a figyelmét vétkéire. De még akkor sem lett volna szükségképpen képmutató, ha igyekezett volna elrejtetni bűneit a világ elől. Az egy kissé

igazságtalan eljárás azt modani valakiről, hogy jobbnak akar látszani, mint amilyen, egyszerűen azért, mivel nem akarja, hogy gyarlóságait a világ ösmerje. Hogy egy igen erős esetet vegyünk, mi sohasem csatlakoznánk egészen a kárhoztatáshoz, mely a pápai követre szállt első Henrik idejében, ki délelőtt keményen predikált a papok házassága ellen s este igen gyanus helyen lepték meg. Távol vagyunk attól, hogy védelmeznők, csak azt mondjuk, hogy esteli vétke nem bizonyítja, hogy délelőtti buzgósa ne lett volna őszinte. De sőt okoskodhatott volna ilyenformán: „Elismerem hibámat és bánom azt; igaz, hogy szenvedélyeim ereje olykor-olykor rosszra visz; de ugyanakkor buzgón szolgálom az egyházat.“

Az emberek gyengeségei és állhatatlanságai végtelenek; viselje mindenki a szegényből a maga részét, de ne hívjuk őket változtatás nélkül olyan néven, mely nem tartozik mindnyájukra. Valaki nyakig lehet bizonyos bűnből, aki talán elkeseredett kárhoztatója egy másik bűnnek, mely semmivel sem rosszabb az övénél. Had viselje a kárhoztatás sulyát igazságos mértékben saját hibáért, de ne bélyegezzük az erényért való buzgalmát egy más irányban nem őszintének. Még csak azzal se gyanúsítsuk, hogy engesztelést akar adni ama bűnökért, amelyekre hajlandó, az önmegtartóztatás által azoktól, amelyekbe hajlama nincs. Többet mondunk; az emberi szív és lelkiismeret gyakran oly különösen van fonva, oly hatalmas az elvek- és érzelmeknek — amint Lecky nevezi — „egy hely-

hez kötése“: hogy valaki kikelhet bizonyos bűnnek ezen vagy azon formája ellen, amíg ugyanakkor más formáit minden scrupulus nélkül gyakorolja. Az ilyen ember szembeszökőleg következtelen; következtelenségét szemére hanyhatjuk, hogy megjavítsuk, de ne fogjuk rá, hogy nem őszinte, csupán azért, mert gyarló és következtelen. Gyakran tapasztaltuk és mindig elég rosszul esett, hogy valóban jó cselekedeteket rossz motívumoknak tulajdonítottak, egyszerűen azért, mivel a cselekvőnek élete más szempontból kifogás alá eshetett. Nem vitázunk a bűn theologiai fölfogása fölött, mely azt mondja, hogy aki egy pontban vétkezik, az valamennyiben bűnös. A józan ész erkölcsisége mindenestre nem ezt mondja, hanem méltányolja bárkiben azt, ami jó, habár az sok rosszal legyen benne vegyülve.

Mindez esetek, amelyeket említettünk, úgy hisszük, nem tartoznak a képmutatás alá. Ama részükre, melyekben az illető egyén felvett — bár nem szükségképpen becstelen szerepet játszik, a szó bizonyos értelmében talán alkalmazható. A csupán következtelenséget és tökéletlenséget, bármilyen föltűnő is legyen az, szerintünk nem jogos úgy nevezni. S azt hisszük, hogy a valódi képmutatás öntudatos és következtelen mutatója olyan erénynek, mely az illetőben nincs meg s a melynek bírásával nem is sokat törődik, sokkal ritkább, mint az emberek közönségesen hiszik.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVÍZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

minisztert, hogy Csograd községet Békés Csaba és Szarvas községek árvaszéki szervezetével megfelelőleg gyámhatósági joggal felruházni szíveskednék.

Ebből kifolyólag utasítja a képviselőtestület a községi előljárást, miszerint a hivatkozott törvény 174 §-ának megfelelő kérvényt jelen közérdekű határozat meghirdetése s jogerőre emelkedése után Csongrád-vármegye közigazgatási bizottságához terjeszse fel, tisztelettel

Nagy Pál Imre, Réti Ferencz, Horváth Mátyás, községi képviselők.

Az árvaszék felállítása üdvös volna városunkra, mivel nem kellene árvaügyekben a vármegyére járni időtölteni, hónapokig várni a feleknek a saját pénzük után.

De azért is kívánatos az árvaszék felállítása, mert ezzel egy lépést tenénk a rendezettanács felállítása érdekében, mely pedig mint azt lapunk egyik számában kimutattuk, noha semmiel sem kíván nagyobb fentartási összeget mint a nagyközségi szervezet, előnyei azonban kiszámíthatatlanul üdvösebbek, mint a nagyközségi szervezeté.

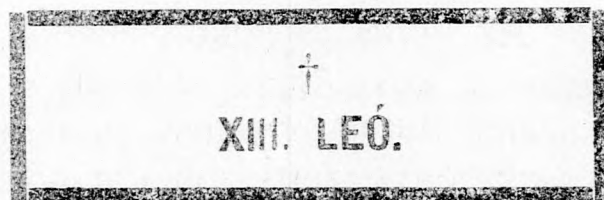
Elvitázhatlan, hogy míg a nagyközségi szervezet mellett a magas adócelzus folytán 3—400 választó választja az országgyűlési képviselőt, addig a rendezett tanács felállítása esetén 1500—1600 polgár nyer arra jogot. A községi képviselőt ma 40—50 tagból áll, míg a rendezettanács felállításával 120-ra emelkedik a városatyák száma, mikor is sokkal nagyobb lévén ott a népképviselőt, nem személyi érdekek billentik le a mérleget, hanem az osztó igazság jut érvényre.

Ne zárkózzunk el tehát az árvaszék felállításának kérdése elől, mert ezzel egy lépéssel előbbre visszük az igaz ügy zászlaját.

— **Szakvélemény a közigazgatás egyszerűsítéséről.** Egyik felső magyarországi vármegye törvényhatósági közgyűlésén az alispáni jelentés a következőleg nyilatkozott a közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozó rendeletekről: Közel öthónapi tapasztalás áll immár rendelkezésünkre, melyek alapján ítéletet mondhatunk az egyszerűsítési akció gyakorlati értékéről. Az akciónak kétségtelen nagy érdeme az, hogy egyes, az ingadozó gyakorlatban homályosult jogelveket tisztázott és beállított igen zavaros országos szolgálati pragmatikánkban. Nagy érdeme, hogy utat nyitott annak a felfogásnak, mely a közszolgálat külső rendjének és az ügykezelés formáságának országosan egyöntetű gyakorlatát — a vármegyénkinti autonomisztikus össze-visszaság kiküszöbölésével — biztosítandó közérdeknek minősíti. Bizonyos az is, hogy egyes intézkedései a végrehajtási utasításoknak egyszerűsítik és gyorsabbá teszik a közigazgatási szolgálatot, valamint, hogy közvetlenebb érintkezésbe hozzák a hatóságokat az intézkedéseiknél fogva érdekelt egyénnel. De tagadhatatlan másrészt az is, hogy az új rend nem csaknem apasztja a teendők munkaterhét, hanem azt úgy általában, mint különösen egyes szolgálati ágakban és pedig jelentékeny mértékben megnövelte és ép oly bizonyos az is, hogy az új rend

— az egyszerűsítésre való törekvés ezt a célt gyakorlatiasan szolgáló egyes intézményei dacára is, egészben terhes és a közszolgálat értékeivel nem igazolható komplikációkat teremtett. E vizsás következmények egyaránt érezhetők az egész vonalon — az alispáni, az árvaszéki, a járási és a községi ügyvitel feladataiban. És amit az új rend legsúlyosabb hibájának, a gyakorlati élet és a vidéki viszonyok hiányos ismeretéből származtatható végzetes tévedésének tartok, az, hogy a községi adminisztráció, melynek munkaköre már eddig is képtelen túltengésben szenvedett, a gyámügyi adminisztráció körében oly terjedelmű és minőségű feladatokkal terhelte meg, melynek teljesítését nemcsak anyagi, hanem intellektuális feltételei következtében is tisztára lehetetlennek kell tartanom. Részletezésekbe nem bocsátkozunk, hisz nem is feladatunk, hogy ehelyett összefüggő képét adjuk az új rendszerrel megalkotott helyzetnek. De összeségükben mérlegre téve annak előnyeit és hátrányait, hasznát és kárát, lehetelenség mai viszonyaink között az egyszerűsítés jelszava alatt annak céljait kereső új intézményeket közigazgatási jogalkotásaink sorában értékes vívmányoknak tekinteni.

UJDONSAGOK.

A katolikus világ lelki feje, a békeszerető poéta lelkű agg pápa elköltözött. Napokig tartó haldoklása tiszta nemes s olyan szelid lelkierőre valló volt, mint negyedszázados hatalmas és korszakot alkotó trónolása.

Mikor az elhunyt föltekint öreg, Szent Péter örökébe lépett, a pápai hatalom ingott, a katolikus egyház régi hatalmas vára omladozott, porlott. Akkora elme, az a tiszta fő és szelid lélek, az a hit és tudás kellett ahhoz, hogy a hatolikus egyház mai hatalmát és nagyságát megállapíthassa, a minő az elköltözött ősz aggastyáné volt.

Az egyház ma hatalmas és nagy, mint ezelőtt kevésszer volt. Az egyházfő egyénisége, nemzetek és vallás felekezetek előtt olyan tisztelt volt, a mely tiszteletet és szeretetet nem a hatalom, hanem maga az egyén vívott ki önmagának. Ez a negyedszázados korszak az egyház történetében mindig erős biznysága lesz annak, hogy a csöndes szelidség és a boldogan fejlődő lét mindig hatalmasabb és célra vezetőbb eszköz a nagyok kezében korszakalkotó munkáikban, mint az erőszakos herczias fejlődni akarás.

A kinek anyira megdönthetlen a hite és megnyugvása isten végzéseiben s a ki annyi türelemmel, annyi lélekerővel és szelid megnyugvással tudta várni az örök életre való eltávozást, annak az utolsó szavaiban nem szabad kételkednünk, hogy:

— Az öreg Pecci meghalt, de az egyház örök. . .

— **Csongrád gyásza a pápáért.** Az egész világ tekintete Róma felé irányul, hol kiterítve, ravatalán nyugszik az egyházfejedelmek legelsőbbje, a pápa. Az egyház mindenütt nagy buzgalommal gyászolja nagy halotját. Főtem-

plomunk ormáról fekete lobogó hirdeti, hogy a kath. egyházvilágnak mélységes gyásza van s reggel, délben és este megszóllalnak a harangok a pápa emlékeért.

— **Bücsü.** Nagy-Boldogasszonyról nevezett főtemplomunkban, védszentjének évforduló ünnepén, aug. 15-én tartatik meg a búcsu, melyre a szomszédos városokból nagy számú hívők szoktak városunkba jönni, hogy a búcsú ünnepélyen részt vegyenek.

— **A hídmaster büne.** Hajdú István és társai bepanaszolták a községi előljárásnál, hogy Tari Mihály hídmaster engedély nélkül a hajóhid felszerelése közé tartozó lánczot kikölcsonözte, egy vasmacskát, melynek láncza elszakadt, még máig sem vétetett fel a Tiszából, Lócskai Lajos hidász pedig saját földjén naponkint felhasználta mezei munkára. Ezen szabálytalan cselekmények folytán feyelmi vizsgálatot rendelt el az előljárást Tari Mihály hídmaster ellen, mely hivatva lesz a már többször feyelmi alá került hídmaster szabálytalanságait megállapítani.

— **Elhalasztott sorozások.** Most már befejezett tény, hogy az idén sorozás alá kerülő ujonczok jövő év január elsején fognak bevonulni. Az intéző körök, mivel e kérdés már aktuális lett most, azzal foglalkoznak, hogy a három évet kitöltött katonák szolgálati idejét — tekintve, hogy az törvénytelen is volna — nem hosszabítják, e helyett január elsejéig berendelik a póttartalékosok egy részét. Az ujonczok bevonulása idején, január és február hónapban a hideg időjárás miatt teljes lehetetlenség a gyakorlati kiképzés s így a tél folyamán csak elméleti kiképzésre szorítkoznak, a gyakorlati kiképzés pedig márcziusban történik meg. November elsejéről így a katonák fölesketése is elmarad s az ünnepélyes esküt a kiképzett ujonczok április elsején fogják letenni.

— **Bíró és rendőrbiztos választás.** Községi közgyűlés tartatott a f. hó 23-án a község háza tanácstermében Tasnády Imre főszolgabíró elnöklése alatt, mely alkalommal a községi rendőrbiztos állás került betöltésre. Ezen állásra mint lapunk múlt számában jeleztük volt, Gyánti István, Bogdán József és Rásonyi Papp Gedeon pályáztak. A függetlenségi 48-as párti községi képviselők kivétel nélkül Gyánti Istvánra szavaztak, ki 26 szavazattal, az oldott kéveként szét hullott kormánypárt 13 szavazatával szemben rendőrbiztossá választott. Bogdán őrmester pedig gazdagabb lett egy élettapasztalattal, hogy t. i. a saját bőrét soha se tegye czéltáblául a pákuliczok bőre helyett, mert vizsontszolgálatra nem talál ott, hol mindenki csak a saját gyómrát törekszik táplálni. Rásonyi Papp Gedeon a pályázatát vissza vona. A függetlenségi párti képviselők pedig meglehelnek elégedve a szép eredménnyel. Ezután következett a Nagy Pál Imre bíró lemondása folytán megüresedett községi I. bírói állás betöltése. A bíróválasztásnál példás eljárás követett a választást vezető Tasnády Imre főszolgabíró, szabadfolyást engedve a népakarat megnyilatkozásának. Bírónak jelölve lettek Forgó Gergely, Csejthey Lajos és Siha József. A jelölés után egyhangú lelkesedéssel éltették a polgárok Forgó Gergelyt, dacára azonban ennek, Dévai Béla kérésére elrendelte a választást vezető főszolgabíró a népszerűt szavazást, mit, amenyiben a népszerű Csejthey egyetlen szavazatot sem kapott beszüntettek, illetve a választók tudva a biztos eredményt, sokan nem jelentkeztek szavazásra s így a főszolgabíró Forgó Gerdelyt megválasztott bírónak jelentette ki. Ezzel elhullott az az ember, ki dacára hogy a multban tapasztalta népszerűtlenségét, arczpirulás nélkül vállalkozott volna újból arra az áldatlan szerepre, melyet a Mátéffy erőszakoskodása folytán a multban volt arcza végig élni. A harmadik jelölt Siha, szintén nem kapott szavazatot.

— **Bücsü bál.** A helybeli ipartestület és Iparos Olvasókör augusztus hó 15-én a városi népkertben a kunfélegyházi I-ső cigányzenekar közreműködésével tartja meg búcsú bálját, melyre a meghívók a jövő hét folyamán jönnek forgalomba.

— **Új méhészeti vándortanítói kerület.** A földmivélsügyi miniszter Temes, Torontál,

Bács-Bodrog, Csongrád, Heves és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyékre kiterjesztett hatáskörrel egy új méhészeti vándor-tanítói kerületet szervezett s ennek székhelyül Temesvár szab. kir. várost jelölte ki s a kerület ügyeinek ellátásával Kiszely Ede. az eddig Kiskunfélegyházán székelő I. kerületi vándor-tanítót bizta meg, ki egyidejűleg eddigi székhelyének megszüntetésével Temesvárra helyeztetett át.

— **Eső.** Az utóbbi pár napos kánikulai hőséget szeles, mondhatni hűvös idő váltotta fel a hét elején, mely utána megeredve az ég csatornái jótékony eső szált a földre, mely nemcsak a növényzet életerejét keltette újletré, hanem utcáinkon városi funkciát is végzett, megöntözte utcáinkat s így egy időre legalább nem leszünk kényszerítve nyelni az utca gyilkoló porát.

— **Holttest a Tiszában.** Az elmúlt héten délután egy férfi hulláját hőmpölygették a Tisza hullámai a földirévnél. A révészek a hullát ki fogták és Szentésre szállították, hol a megejtett hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a hulla Maszlag András 27 éves gyenge elméjű csongrádi legényé, kit több napóta eredmény nélkül kutattak hozátartozói városunkban.

— **Vásár.** Országos vásárunk szeptember hó 22-én a jószágvásárral veszi kezdetét míg az ugynevezett aprólékos gyalog vásár 23-án vasárnap egy nap tartatik meg.

— **Utolsó színházi hét.** Az utolsó színházi hét teljesen kiegyenlítette a diferenciákat a színigazgató és a közönség között. Még a másodszer színre került Bob herceg operett és Doktor úr bohózat is telt ház előtt mutattak be. Zoltán Gyula társulatával rokonszenvez közönségünk s ha egyik másik előadás alkalmával ránczra is húzódott az igazgató homloka, sietett közönségünk jóra tenni a mulasztást s ezzel kiegyenlítve lettek a differenciák az igazgató és közönség között. Holnap, vasárnap utolsó előadás lesz, mely alkalmával Gorky Maxszin Éjjeli Menhely című drámája kerül színre, megelőzve az összes vidéki színpadokat. A rokonszenves színigazgató ígéretét kérjük, hogy jövőre is ellátokat körönkbe, hogy jeles társulatával élvezetes estéket szerezzen közönségünknek. Amily nehéz most az elválás, épp oly örömmel gondolunk a jövő színházi évadra, mely változataiban gazdag lesz mint a lefolyt évad, mert Zoltán magával viszi mindig a legújabb, legjobb termékeket amit jó erővel rendelkező társulata az igények emelkedésével párhuzamban mutat be a műértő közönség meglegedésére.

— **A rendőrbiztos tanfolyama.** Ujonnan megválasztott rendőrbiztosunk hétfőn utazik fel Budapestre, hogy a XII. országos tűzoltó szaktanfolyamot halgassa s ott a tűzoltói teendőkre képesítést nyerjen.

— **Olimpiai verseny.** A szentesi „Egyetemi Ifjak Köre“ augusztus 2-dikán a Tisza partján olimpiai versenyt rendez. A sok régi nemes görög játékok uszóversenyyel lesznek megtartva. A multság pontozatai: 1. távúszó verseny (Csongrádtól-Szentestig.) 2. 1000 méteres gyorsúszó-verseny, 3. uszójátékok bemutatása, 4. 300 méteres gyorsfutás, 5. magas és távolugrás, 6. sulydobás, 7. diszkosz-dobás.

— **Országgyűlési képviselőválasztásunk** utójátéka befejezést nyert a szegedi kir. ítélőtábla által a napokban hozott azon határozatával, melylyel helybenhagyta a törvényszék ítéletét a polgárok választói joga ellen elkövetett vétség címén vádlott Baross János, Fekete Lajos és Szlávik János ellen. A törvényszék tudvalevőleg Barost a volt Képviselőt fölmentette. Feketét 700, Szlávikot 460. korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletben úgy az ügyész, mint az elítéltek megnyugodtak, tehát jogerős. Ezzel a szomorú emlékü 1901. évi országgyűlési képviselőválasztás utójátéka is véget ért.

— **A hirdetések haszna.** A nagyváradi ipar és kereskedelmi kamara a következő felhívást bocsátotta ki a kerületbe tartozó ipartestületekhez és iparhatóságokhoz:

A hazai kereskedelmi és ipari életben csodálatos tünet az, hogy amikor ami kereskedelmi és ipari világunknak színe-java nem-

csak hogy félrehuzódik gyártmányaival és iparczikkeivel, hanem lebecsüli a terjesztésnek, az érintkezésnek ezt, a világon minden országban elfogadott és méltányolt tényezőjét: a hirdetést is egyszerűen átengedi a sajtónak nagy nyilvánosságát a gyógyszerész és egyéb csodatevő szereknek, továbbá egy-két izléstelenül rikácsoló és a közönséget megtévesztő hirdetésnek, melyek egyformán uralják napi lapjaink hirdetési hasábjait.

Ez a jelenség indította az alulírott kamarát arra, hogy felkérje az érdekelt gyárosokat, kereskedőket és iparosokat, miszerint külföldi kartársaik példájára, vegyék igénybe az újsághirdetésben rejlő nagy publicisztikai erőt gyártmányaik terjesztésére és mentül több hirdetést közöljenek az újságokban.

Kérjük ezt tisztán azon hazafias célból, hogy a magyar iparnak hasznára legyen a lapok nagy nyilvánossága és hogy az újságok közreadott hirdetési a komoly törekvésű magyar ipart és kereskedelmet propagálhassák.

— **Új bélyegek.** A forgalomba levő magyar bélyegek helyett október 1-én új bélyegeket kapunk. Okmánybélyegekről van szó. Ugyanezen alkalommal, hogy a közéletben leggyakrabban előforduló bélyegképeknek, egy bélyegjeggyel való lerovása lehetővé tétessék, s ez által a bélyeglerovási kötelezettség, a bélyegértékosztályok (kategoriák) a következő bélyegekkel szaporítottak: 26 filléres, 38 filléres, 64 filléres, 1 K 26 fill., 1 K 88 fill., 2 K 50 fill. és 3 koronással. E szaporítás figyelembevételével, az új kiadású bélyegjegyek 2, 4, 6, 8, 10, 14, 20, 24, 26, 30, 38, 40, 50, 64, 72 fillér, 1 K 20 fill., 1 K 26 fill., 1 K 50 fill., 1 K 80 fill., 1 K 88 fill. és 2 K filléres vegyes és 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 20, 24, 30 és 40 korona értékben, összesen 35 féle értékfokozatban, még pedig: a fillér- és vegyesértékűek tipografiai, a koronaértékűek ellenben réznyomású kivitelben vékony fehér, a magyar koronát ábrázoló vízjeggyel ellátott papíron enyvezett hátsó részzel vannak kiállítva. Az új bélyegjegyek két főrészből állanak ú. m.: a) tulajdonképeni bélyegképből és b) a bélyeg-allyomatból. Az összes bélyegjegyek egyformán 29 milliméter széles és 35 milliméter magas alakban, a fillér- és koronaértékűek rajzban háromféle allyomattal és háromféle bélyegképpel, a vegyes értékűek pedig egyféle allyomattal és bélyegképpel külön színben nyomva kerülnek forgalomba.

— **Nem használ a viharágyu.** A viharágyuzás divatja leginkább Olaszországban kezdett terjedni, ahol szamos ilyen ágyuzó szövetezet alakult, abban a jó reményben, hogy most már nincs többé jégverés. De a vérmes remények nem váltak be, s már lassanként ott is néma lesz a föld és a lég, a viharágyukat alkalmasint a polgárisabb madárjlesztés céljára fogják használni. Olasz lapok írják, hogy azok a szövetezetek egyre másra rohamosan leszereltek mióta a tavaszal az öblös ágyuk dacára meglátogatta a jégeső és az eső nagyobb jégverés után számtalan jégbiztosító ajánlatot kaptak a társaságok különösen azoktól a vidékekről ahol a legjobban felszerelt viharágyu álmások vannak. Tehát már Olaszországban is belátják, hogy megis csak a jégbiztosítás nyújtja az egyedüli hatásos védelmet ajég károk ellen.

— **Kerületi munkakiállítás és iparos gyűlés Szegeden.** Ismeretes, hogy a Szegedi kereskedelmi és ipar kamara f. évi augusztus hóban munkakiállítást rendez a kerületbeli iparos tanoncok és segédek készítményeiből. A kiállítás augusztus 11-én nyílik meg és az ezt megelőző napon történik a bírálat. A tanoncok és segédek arany, ezüst és elismerő okleveleket nyernek megfelelő pénzjutalmakkal. A kamara e héten hívta föl az ipartestületeket és az érdekelt községi elöljáróságokat, hogy augusztus 1-ig okvetlenül adják vasútra a tárgyakat, mert különben nem érkeznek idejekorán meg. A kiállítás iránt egyébként nagy az érdeklődés,

mert több mint 900 kiállító jelentkezett és ezek között Csongrád és Bács-Bodrog vármegyék csaknem minden városainak és nagyobb községeinek ipari alkalmazottjai képviselve vannak. A kamara a kiállításal kapcsolatosan kerületi iparos gyűlést rendez, mely össze lesz kapcsolva az egyidejűleg megnyitandó zentai mezőgazdasági és ipari kiállításra való kirándulással is. E kerületi gyűlésre a két vármegye iparosai közül /: nem számítva a szegedi és zentai résztvevő iparosokat /: eddig 512-en jelentették be a részvételüket és ekkép e gyűlés a legnépesebb iparos gyűlések egyikének ígérkezik. Jelentőségét és hasznát e kerületi gyűlésnek nagyban emeli az, hogy szakszerű előadásokkal, gyárak szövetkezetek és nagyobb ipartelepek tanulmányozásával lesz egybekötve.

— **Vörösmarty-Album.** Kulturmissziót teljesít a „Pesti Napló“ mikor minden esztendőben, diszes, ingyenes ajándékkal közelebb hozza a nagy közönség szívéhez a nagy, örökbecsű irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megismerteti, egyúttal meg is szeretteti a művészetet. Év év után gyönyörű művészeti ajándékokkal ritka, diszművekkel lepi meg karácsonyra olvasóit a „Pesti napló“, ez a szó legnemesebb értelmében független, szabadelvű, és szókimongó lap és most Vörösmarty-nak a Szózat és a vén cigány öserejű költőjének életrajzával egybekötve legkiválóbb alkotásait (Szózat Szép Ilonka, Csongor és Tünde és számos más) foglalja diszes albumja és adja karácsonyra ajándéknak. A Vörösmarty-album a Zichy Mihály album alakjában és nagyságában készült és tartalmaz diszkönyvet 20 nagy több színben nyomott mű melléklet, továbbá 40—50 szövegkép fogja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándéknak megkapja a „Pesti Napló“ minden állandó előfizetője, és díjtalanul megkapja mind ama új előfizetője, aki egész éven át fél- vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a „Pesti Napló“-ra.

— **Férfiak ingyen kapnak gyógyszert** a legújabb találmányu, amely visszaadja az elveszett erőt. Mindenki aki érte ir, próbacsomagot száz oldalas könyvvel együtt, jól becsomagolva ingyen kap. Ez a legcsodálatosabb csodaszer, a mely már ezreket mentett meg, a kik ifjúkori bűnök következtében nembeli betegségben, syphilis és elvesztett férfierőben szenvednek. Ez oknál fogva az intézet rá szánta magát, hogy bárkinek ingyen küld egy csomag gyógyszert felvilágosító könyvvel együtt. Ezzel a háztörvénysággal a betegség odahaza is gyógykezelhető és mindenki, aki ifjúkori bűnök folytán nembeli betegségben, eme gyöngeség vagy pedig chornikus betegségben szenvednek odahaza maguk kezelhetik magukat. Ez a gyógyszer azokra a szervekre hat, a melyeknek az erősödése szükségeltetik és csodálatos eredménnyel gyógyítja a már évedden át tartó betegségeket. Öregek és fiatalok a Stadte Medical intézetnek alulírt czímen irhatnak, a honnan a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban is azokat akarja megmenteni, a kik kezeltetés végett nem hagyhatják el otthonukat. A próba szállítmány meggyőződést arról, mily könnyen gyógyítható meg e borzasztó betegség odahaza. Az intézet kivétel nem tesz, bárhonnan irhat magyarul az orvosáért, mititoktartás mellett postafordultával egy gyógyszer szállítmány könyvvel mindjárt megküldetik. Irjon még ma. A szállítmány oly szépen van csomagolva, hogy annak tartalmát nem fogja senki sem kitudni. A levelet következésképpen kell czimezni: Stadte Medical Institute, 6920. Elektron Buil-Sing Fort Wayne, Ind. America. Minden levelet frankirozni kell.

Anyakönyvi bejegyzések.

július 18-tól 25-ig.

Születések: Megyesi Antal, Szakál Erzsébet, Vince Mária, Pitrik Illés, Kerekes Etel, Benedek Mária, Atkári Illés, Német Anna, Nagy Anna, Hajdu Imre Illés, Vajda Ferenc, Bencsik Klára, Oláh fiu halva született, Hubert János Gyula, Varga Péter. Molnár Ferenc, Horvát fiu halva született, Oláh Anna, Keller István, Pasch Izabella, Kovács Viktória, Kajtár Julianna, Bartók István Kocsis József.

Hafalozások: Majoresik Veron 74 éves májdaganat, Simrák Katalin 82 éves agykor, Dudás Etelka 18 hónapos angolkor, Hegedűs István 11 hónapos görcsök, Horti Erzsébet 1 hónapos bélhurut. Vince Mária 1 hónapos bélhurut, Magony István 3 napos veleszületett gyengeség, Dömötör Imre 59 vesebaj, Dóka Klára 81 éves agykor, Boros Mária 68 éves gyomorrák, Tóth Viktor 9 hónapos bélhurut, Berkes Antal 9 hónapos bélhurut, Bagi Mária 18 éves mérgezés, Tóth Mária 8 hónapos bélhurut, Blázsik Mária 8 hónapos bélhurut, Varga Mária 2 éves agyhártyalob. Szántai Anna 1 hónapos tüdőgyulladás, Lévai Francziska 4 hónapos angolkor, Kádár Mária 7 hónapos bélhurut, Pap Francziska 19 éves tüdőgümőkör.

Közgazdaság.

Az ország-kincse.

Édes hazánk kincse: az áldott föld, a mely esztendőről-esztendőre megadja a maga termését, hogy abból az ember és állat táplálkozhasson, ellátván az élet legegységletével nem csupán ennek az országnak lakosságát, de feleslegéből juttat jelentékeny mennyiséget a külföldnek is, amely fölösleg terményt a külföld pénzért vesz meg, s ez a pénz képezi országunknak legjelentékenyebb bevételét, mert — sajnos — gyáriparunk pang, ugyszólván nincs is, s így a földművelés szolgáltatja jóformán kizárólag azt a nyers anyagot, amelyet külföldön pénzé tudunk tenni, s a mely egyedüli bevételi forrásunkat képezi. Ezért nincs az országban foglalkozás — nem, kereseti mód, amely ne érne meg, a földnek a gazda-, az országgkincsenek jövedelmező vagy kevésbé jövedelmező voltát, magyarán kimondva nincs az országban ember, a kinek a keresete helyzete ne javulna, ha a gazdának jó termése van és ellenkezéleg.

S mert éppen a termés nagysága vagy kicsinysége az egész ország állapotára kedvező vagy kedvezőtlen befolyást gyakorol, felelőségterhes minden egyes gazdának a positiója. Ha a maga szempontjából nem tenné is, de a köz-, az ország szempontjából erkölcsi kötelessége minden egyes gazdának egész tudásával, egész erejével és szorgalmával oda törekedni, hogy mennél nagyobb terméseket állítson elő, hogy mennél nagyobb jövedelme legyen gazdaságából. Annyival is inkább kötelessége minden gazdának többet és jobbat termelni; mert a kis Magyarországnak politikai, közgazdasági és gazdasági tényezői, nem képesek megváltoztatni azon árakat, a melyeket a világpiacz kunjukturái teremtenek meg. Hiába minden erőlködés, hiába minden polémia és szövetkezés, a világpiacz árait a kicsiny Magyarország jó vagy rossz termése semmi befolyással sincs, amennyiben az árak nagyságára jóformán csak Amerika buzatermésének nagysága van. Meddő dolog volna tehát a magyar gazdától,

ha az árak nagyságával bibelődnek; nyugodjék bele sorsába, nyugodjék meg a kínálkozó árakban, mert az árviszonyok megjavulásával jövedelmének fokozódására kilátása nincs, tegyen meg mindent, hogy két kalászt termeljen ott ahol eddig egy termett.

S ez nem lehetetlen, csak tudással, szorgalommal és számitással vezese gazdasági üzletét. Egy rövid közlemény keretében — természetesen — alig lehet elmondani, mi mindent kell tenni, hogy két kalász teremjen ott, hol eddig csak egy termett. A természet titkait, s az összes természeti, illetőleg mezőgazdasági tudományokat alaposan kell ösmernie annak, ki a termés átlagait meg akarja kettőztetni. Mégis két fő momentum van, melyeknek figyelmen kívül hagyása esetén, sikert elérni lehetetlen. Az egyik a talaj megmunkálása, a másik a talaj megtrágyázása.

Mérhetlen kincs fekszik a földben parlagon, csupán azért, mert csak nagyon csekély rétegét szántjuk, s tesszük a benne levő tápláló anyagokat a növény által felvehetővé. Az ezen megszántott legfelsőbb talaj réteg alatt igen sok tápláló anyag van, még ezt azonban a növény nem értékesítheti, mert nem olyan alakban van jelen mint a milyenben a növény felszívhatná. Csak ha szántás által felporhanyítjuk, ha felhozzuk a felszínre s kiteszük a levegő behatásának, a napfévnek, fagnak, esőnek, érik meg a föld s válik a növény részére értékes tápanyaggá. Igyekezzünk tehát talajunkat mélyebben gyakrabban és jobban szántatni hogy ilyen módon a talajnak mélyebb és mélyebb rétege váljék a növény által használhatóvá s már ezáltal is jelentékenyen fogjuk fokozni talajunk termőképességét.

A második legfontosabb tényező a talaj trágyázása. A növényzet tápláló anyagot von el a talajtól s végtére is a talajból kifogy ez a tápláló anyag, kimertül, terméketlenné válik az.

Amerikában óriási területek teljesen terméketlenek, mert 30—40 éven keresztül buzát buzára termeltek, s sohasem trágyázták. Azokat az anyagokat, melyeket a növény a talajból elvon, a melynek a segélyével a talaj tápláló anyagainak mennyiségét nemcsak fenntarthatjuk, hanem szaporíthatjuk is. Csak hogy persze ehhez igen sok trágya szükséges, rendszeren több mint a mennyit a gazdaság állatállománya termel s innét van, hogy újabb időben a műtrágyák s ezek közül is a legbecsesebbnek a szuperfoszfátnak használata olyannyira terjed.

Innen onnan.

13.

A babonás emberek szerencsétlen számának tartják a 13-as számot. Vannak olyanok, kik határozottan állítják, hogyha egy társaságban véletlenül 13-an étkeznek, közülök egy év leforgása alatt egy feltétlenül meghal.

Lehet, nem tudom. De hogy rejlik valami erő a 13-as számban, azt a most megtartott rendőrbiztos választás is igazolja, amennyiben 13 községi képviselőbe szaladt bele a madzag s ez a szám okozta Bogdán őrmesternek nem ugyan a halálát — hanem a bukását.

Hogyan oszlottak meg.

A rendőrbiztos választás megejtése után kérdeztek egy kormánypartí képviselőt, hogy miként oszlottak meg a pártok a rendőrbiztos választás alkalmával?

Mire a kérdezett így válaszolt:

A függetlenségi 48-as párt leszavazott jelöltjére.

A kormánypartí hiveiből négy kutyához vágta a csapat, 13-ba bele szaladt a madzag, 13-an pedig megbuktunk.

Csak két ballábú képviselheti.

Mint hirlik, Büchler Márton távozása folytán Baghy Béla pályázatot fog hirdetni, hogy ki által képviseltesse magát a községi képviselőtünkbe.

A pályázat szigoruan megköveteli, hogy a képviselőre vállalkozó két ballábbal rendelkezzen.

Keresték a sárgakabátot.

A biróválasztás alkalmával sokan kíváncsian tekintettek a bejáratok felé, de hiába csak nem látták feltűnni a várva-várt sárga kabátot. Vannak olyanok, kik határozottan állítják, hogy Csethey jelen volt a biróválasztáson, de azért nem ismerte őt fel a választók nagy többsége mivel nem a sárga kabátban jelent meg, s úgy nem volt felismerhető.

Sérelmes.

Sérelmesnek tartja a zsidóság saját felekezetére, hogy a pápát mindig a katolikusok sorából választják meg. Csak nem valami érdemes rabbi gondjaira óhajtának bizni a katolikus egyházat?

Megakar győződni.

Többen kérték Csejtheit, hogy lépjen vissza a birójelöltségtől mielőtt — megbukik.

Mire ő azzal válaszolt, hogy! Biztosat akatok tudni a népszerűségem felől.

Erős tartalék.

A biró választáson többen mondták f. szerkesztőnknek, hogy szavazzon le Forgóra, ő azonban azzal válaszolt, hogy ő tartalék, ő csak akkor fog szavazni, ha Csejtheynek nagy pártja van s akkor is Csejtheyre.

— Mikor pedig látta, hogy csodálkozva veszik kijelentését, akkor megmagyarázta, hogy miért fog ő Csejtheyre szavazni.

— Olyan erős pártja még nem volt egy jelöltnek sem életében, ha én rá szavaztam, meg ne bukott volna.

Csejthey azonban f. szerkesztőnk szavazata nélkül is elbukott.

CSARNOK.

A hősök.

Irta: Pintér Miklós, makói kántor.

Nem rólatok beszélék én
Az anyaföld szűz kebelén
Porladó félistenek,
Emiéktenél, amely örök,
Hol a levél félve zörög,
Szentebbet nem ismerék.

A jog, törvény és igazság,
Ez eszményi szentháromság.
Bajnoki voltatok,
A jogtipró és kényurát,
A talpnyaló szolgálhadat
Porba sújtá kardotok.

Vagyont, éltet odavette
Rohantok a veszélybe,
S mint oroszlan küzdtek,
A hazára — e szent szóra —
Mint a Mózes csipkebokra
Úgy lángolt a lelketek.

A szűz erény szép virága,
Piros hajnal hasadása,
Nem hervadt el köztetek;
Feldobogott bár szivetek,
De hozzá csak a tisztelet
Harmatával léptetek.

A családok szentélyébe
Bűnös vágygyal a szivébe
Csábító nem léphetett.
Az erkölcsnek sziklavarán
A hízlegés és az ármány
Rést soha nem üthettek.

Csak egy Istent ismertetek,
De nem is jött ellenetek
A pokol sok ördöge.
Nem csalt akkor a külső máz,
Nehéz fejú buza kalászt
Ringatott a föld röge.

Szűz Mária lobogója,
Mely a magyart védte óvta
Volt akkor a védpaisz.
Ma czeztábla ez ereklye,
Ezereknek szive lelke
Árnyékában mind hamis.

Szíveteknek legmélyébe,
Legtitkosabb redőibe
Isten lelke költözött.
Rajtatok is függött szeme,
Diadalra vitt szent keze
A bős csatazaj között.

A szeretet kutféjének,
Ez olthatlan örök fénynek
Kebletek volt temploma:
Érte — kitől a föld remeg —
Szikrát vetett a lelketek,
Mint az aczél és kova.

Mint cédrus a szikla ormon
Sérthetlen volt e fogalom:
Enyém, tied és övé.
Az adott szó büszke urát
Ki nem túrta a rabigát,
Mint a bilincs ugy köté.

Közöttetek félig halva,
Az éhségtől sovány arczal
Rongyban járt a léhaság.
Hallani sem hallottátok
Az irigység szülte átok
Lelket ölo esű szavát.

Fény övedzett nagy nevetek
Hirdetve a honszerelmet
Kevés szíven él, ragyog.
Érettetek lelkesülve,
A multakon elmerengve
Fájó könnyet hullatok.

Hova tűnt a lelkesülés,
Az a tiszta fenkölt érzés,
Mit ajkatok hirdettét?
A lángoló szent szavakból
Vajh' mi lett a nemes magból
Mit kezettek elvetett?

Kikelt. Óh, mert remek egy föld,
Amely minden vágyat betölt
Társadalmi életünk.
Kikelt ámde hajtására,
Amely egytől egyig árva,
Siralommal nézhetünk.

Kertész nélkül a nemes gyök,
Melyet buja tápanyag föld
Nem csoda ha elvadult,
Gyümölese is amit hozott,
Bár esábitón ránk mosolyog,
Férges, fanyar, elfajult.

(Folyt. köv.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1903. (vi május hó 1-től.)

Csongrádról		Félegyházáról		Budapestre		Budapestről		Félegyházára		Csongrádra	
indul:		indul:		érkezik:		indul:		érkezik:		érkezik:	
Személyv.	— — — —	3 ó 31 p éjjel	— — — —	7 ó 15 p reg.	Személyv.	Kecskeméttől	5 ó 45 p reg.	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Személyv.	3 ó 55 p reg.	5 „ 04 „ reg.	— — — —	8 „ 25 „ reg.	Gyorsv.	8 ó 15 p reg.	10 „ 34 „ d. e.	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Személyv.	— — — —	6 „ 42 „ reg.	— — — —	10 „ 55 „ d. e.	Személyv.	8 „ 30 „ reg.	12 „ 11 „ d. u.	— — — —	— — — —	— — — —	1 ó 25 p d. u.
Gyorsv.	— — — —	11 „ 06 „ d. e.	— — — —	1 „ 25 „ d. u.	Gyorsv.	2 „ 30 „ d. u.	4 „ 51 „ d. u.	— — — —	— — — —	— — — —	6 ó 33 „ d. u.
Személyv.	1 ó 50 p d. u.	2 „ 57 „ d. u.	— — — —	7 „ 10 „ este	Személyv.	4 „ 30 „ d. u.	8 „ 20 „ este	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Gyorsv.	— — — —	5 „ 23 „ d. u.	— — — —	7 „ 40 „ este	Személyv.	6 „ 50 „ este	10 „ 37 „ éjjel	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Személyv.	— — — —	7 „ 37 „ este	— — — —	Kecskeméti.	Gyorsv.	10 „ 10 „ éjjel	12 „ 28 „ éjjel	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Személyv.	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	Személyv.	10 „ 20 „ éjjel	2 „ 23 „ éjjel	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —

Csongrádról		Félegyházáról		Szegedre		Szegedről		Félegyházára		Csongrádra	
indul:		indul:		érkezik:		indul:		érkezik:		érkezik:	
Gyorsv.	— — — —	12 ó 30 p éjjel	— — — —	1 ó 31 p éjjel	Személyv.	1 ó 45 p éjjel	3 ó 23 p éjjel	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Személyv.	3 ó 55 p reg.	5 ó 55 p reg.	— — — —	7 ó 42 p reg.	Személyv.	4 ó 50 p reg.	6 ó 37 p reg.	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Gyorsv.	— — — —	10 ó 35 p d. e.	— — — —	11 ó 40 p d. e.	Gyorsv.	10 ó — p d. e.	11 ó 04 p d. e.	— — — —	— — — —	— — — —	1 ó 25 p d. u.
Személyv.	— — — —	12 ó 19 p d. u.	— — — —	1 ó 47 p d. u.	Személyv.	1 ó 14 p d. u.	2 ó 45 p d. u.	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Gyorsv.	1 ó 50 p d. u.	4 ó 53 p d. u.	— — — —	5 ó 55 p d. u.	Gyorsv.	4 ó 20 p d. u.	5 ó 22 p d. u.	— — — —	— — — —	— — — —	6 ó 33 p d. u.
Személyv.	— — — —	8 ó 25 p este	— — — —	10 ó 15 p este	Személyv.	5 ó 20 p d. u.	7 ó 17 p este	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Személyv.	— — — —	10 ó 49 p éjjel	— — — —	12 ó 19 p éjjel	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —

Csongrádról		Félegyházára		Félegyházáról		Csongrádra	
indul:		érkezik:		indul:		érkezik:	
Vegyesv.	3 ó 55 p reg.	4 ó 59 p reg.	— — — —	Vegyesv.	12 ó 25 p d. u.	1 ó 25 p d. u.	— — — —
Vegyesv.	1 ó 50 p d. u.	2 ó 50 p d. u.	— — — —	Vegyesv.	5 ó 30 p d. u.	6 ó 33 p este	— — — —

Csongrádról		Félegyházáról		Szolnokra		Szolnokról		Félegyházára		Csongrádra	
indul:		indul:		érkezik:		indul:		érkezik:		érkezik:	
Vegyesv.	— — — —	3 ó 35 p reg.	— — — —	6 ó 40 p reg.	Vegyesv.	3 ó 30 p reg.	6 ó 35 p reg.	— — — —	— — — —	— — — —	1 ó 25 p d. u.
Vegyesv.	3 ó 55 p reg.	11 ó 40 p d. e.	— — — —	3 ó 20 p d. u.	Vegyesv.	4 ó 33 p d. u.	8 ó 13 p d. u.	— — — —	— — — —	— — — —	6 ó 33 p este
Vegyesv.	1 ó 50 p d. u.	— — — —	— — — —	— — — —	Vegyesv.	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —

Csongrádról		Félegyházáról		Majsára		Majsáról		Félegyházára		Csongrádra	
indul:		indul:		érkezik:		indul:		érkezik:		érkezik:	
Vegyesv.	3 ó 55 p reg.	12 ó 30 p d. u.	— — — —	1 ó 45 p d. u.	Vegyesv.	4 ó 38 p reg.	5 ó 50 p reg.	— — — —	— — — —	— — — —	1 ó 25 p d. u.
Vegyesv.	1 ó 50 p d. u.	8 ó 30 p este	— — — —	9 ó 50 p este	Vegyesv.	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	6 ó 33 p este
Vegyesv.	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	Vegyesv.	5 ó 55 p d. u.	7 ó 10 p este	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —

Csongrád és Félegyháza között csak vegyesvonat közlekedik.

Kender föld

160 négyszög öl.

terméssel együtt

azonnal eladó.

Bővebb értesítést ad e lap kiadóhivatala.

Schicht-szappan

"EZARVAS" vagy "KULES"

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

FERNOLENDT

czipőfénymaz fekete és sárga czipők minden bőrmínőséghez a legjobb fénymaz a világon és **fénycerém** világos czipőkhöz, a legszebb fényt adják és a bőrt **tarlossá** teszik. Elviselt, toltosczipők sárga, vagy barna bőrből a **Ljosin** (diszfénymáz) által, mintha ujakká lennének.

Alapított 1832. Gyári raktár Wien, I., Schulerstrasse 24. Kapható mindenütt.

Teljesen ingyen

Alapította-tott 1840-ben.

dobja ki a pénzét, ha érték-telen utánzatok által hagyja magát elámitani. Az én valódi amerikai Nickel (ANKER-ROSKOPF-ÓRÁM Antimagn etique) szabadalmazott Email-számlappal, itt látható minta szerint 36 órai járással egyedüli. Kiváló ellenállóképesége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a letehető legjobb strapa óra. Különösen ajánlható tisztelőknek, vasuti hivatalnokok, esendőrség, pénzügyorség, kalauzok, gépészek és mindazok részére, kik egy erős, megbízható és tartós órát akarnak. Ara egy szép nikkellánczal és tokkal együtt csak

6 korona, 3 évi jótállással. 3 darab vételnél csak 5 korona.

Nem megfélelés esetében kicserélem, vagy a pénzt visszazadam. Szótküldés az első amerikai óragyárak vezérképviselete által

BÖHNEL MIKSA, órás Bécs, IV., MARGARETENSTRASSE 48/59.
a cs. és kir. állami hivatalnokok szállítója.

Óvás: Kereskedők Roskopf-órákat pléh-tokkal és imitált papír-Email-számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 frt 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom szabadalmazott Email-számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak és mindent, a mi nincs fenti czéggjegyzéssel ellátva, utasításuk határozottan vissza.

Sohasem kínálkozik az életben oly ritka alkalom, hogy csekély 2 frt. 96 kr.-ért következő remek aranyüteményt kaphatni **12 darab. 2 frt 96 kr.**

1. Nickel horgony-rem zsebóra pontosan járó 3 évi jótállás mellett. 1. Valódi goldin pánczellánc vagy nickel, 3 drb. valódi goldin gyűrű legújabb facon Simmil brilliánszal 2 drb. igen finom goldin nyakkendő, 2 drb. valódi goldin fülbevaló legújabb facon. 1 tok horgonyóra számára. 1 goldin brosch párisi system, 1 goldin, vagy nickel zsuzu a lánczra. Nem tetsző tárgy készségeit kicserélhetnek, vagy ára visszatérítetik, miáltal minden risico ki van zárva. Hasonló hirdetések utánzatok. Mind e 12 remek ékszer a horgony rem. órával együtt 2 frt. 96 kr. A pénz előleges kifizetés vagy utánvétellel kapható:

Kapellner & Holzer
óra és aranyru gyári raktár nagybani elárúsítás
KRAKAÓ, Dietel-utca 63 (Austria.)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

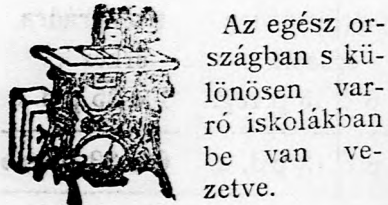
VÖRÖSMARTY-ALBUM

INGYEN! A Pesti Napló, amely eddig az Ember tragédiáját, Arany János balladát Zichy Mihály illusztrációival, Katona József Bánk bán-ját, a Himfy Albumot, a Költők-Albumát, tavaly a remek kivitelű Zichy-Albumot, stb. adta olvasóinak a könyvpiacra általános feltűnést keltő kiállításban, az idén eddigi kiadványait felülmúló fényvel és pompával, a **Vörösmarty Mihály-Albumot** fogja olvasóinak karácsonyi ajándékkul adni.

A **Vörösmarty-Album**, a Zichy-Albumnál is díszesebb kiállításban nagy kvart alakban fog megjelenni. Magában foglalja a költő életrajzát. Csongor és Tündét, Vörösmartynek a kedves drámai költeményét, a **Szózatot**, a **Vén cigányt**, **Szép Honkát** és **Vörösmartynek** legkiválóbb költői alkotásait, kiváló művészek eredeti festményeivel és rajzaival, 20 műmellékletben és számos szövegbe nyomott képpel és illusztrációval, a valóban remek kivitelű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, amilyen eddig alig jelent meg magyar díszműben. A **Vörösmarty-Albumot** megszerezhetik mindazok, akik a Pesti Naplóra, amely a legrégibb, legfüggetlenebb és egyike a legelterjedtebb politikai napilapoknak, egy évre előfizetnek.

Akik most lépnek az előfizetők sorába és akár havonta is, de állandóan legalább egy évig előfizetők maradnak, szintén megkaphadják a **Vörösmarty-Albumot**. Minden félreértés elkerülése végett megjegyezzük, hogy akik a Zichy-Albumot az 1903. évre való előfizetés alapján, tehát 1903. évi ajándékkul kapták, azok a **Vörösmarty-Albumot** csak úgy kaphadják meg, ha új egész évre előfizetnek.

A Pesti Napló előfizetési ára: Egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fillér. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-ut 27. sz. a van.

Varrógép szétküldés
BÉCS, VI.,
Mariahilfer-
strasse 62.

Előnyösen ismert szétküldés tanítók hivatalnokok és egyesületek tagjainak.

Minden zörgés nélkül varr, s könnyű járatu, egyszerű szerkezetében feltűnően elegans a legutóbbi idők legkiválóbb vívmánya. Ez idő szerint a legelőnyösebb családi gép lábajtásra, bezáráható fedéllel.

Elektra 5 sz. 41 frt. — 4 heti próba idő és 5 évi írásbeli jótállás biztosítottatik.

Azon gépek, melyek a próba időben nem működnek kívánalom szerűen, saját költségemre visszaküldhetők s készséggel visszaveszem. Tanítóknak, hivatalnokoknak, nem különben privát személyeknek sok ezer WERTHEIM varrógépet teljes megelégedésre szállítottam, amelyek bármelyike megtekinthető.

Kérjen elismerő leveleket és árjegyzéket!

Epilepsia.

A ki nyavalyatörésben, görcsökben s más ideggyulladásban szenved, kérje azon fizetést, melyet ingyen és bérmentve küld Schwanen gyógyszerár Frankfurt a/M

Premier Kerekpárok
leg
biztosabb
a világ
Arjegyzék
Premierwerke Eger, Csehország

CREME
IDEAL

A legjobb kéz- és arczenőcs, kiváló finom és illatos, elmulaszt mindennemű bőrküritést, szeplőt, májfoltot, pattanásokat stb. Nem zsíros, nappal is használható, mert nem látszik a bőrön, kitűnően tartja az arcport, azért mulatságok előtt kitűnően alkalmas.

Gyönyörű kiállításban ára 1 korona. — Venus mosdóviz 1 korona és hozzávaló szappan 80 fillér. — Kapható a főraktárban

VÖRÖS KERESZT
GYÓGYSZERTÁR
TORONTÁL-SZÉCSÁNY.

CSONGRÁDON:
Wiesner Lajos gyógyszerész úrnál „SZT.-RÓKUS” gyógyszerterár.

**Betegek egészségesek lettek,
gyöngök erősek lettek.**

Kiváló életelixír, híres orvosok által feltalálva, mely minden ismert bajt gyógyít. A csodával határos gyógyítások örettek el vele. A régi világ titka, a hosszú élet, meg van fejtve.

Évek hosszú során át türelmesen tanulva és kutatva a múlt poros aktáiban és a jelen orvosi tudományokban, dr. Wood amerikai orvos azt a

csodás kijelentést teszi, hogy ő az életelixirt feltalálta és képes vele délszaki gyökerek keverésének segítségével, melyeket csak ő ismer és melyekből az életelixír előállítottatik, a mi gyümölcse az évek óta tartó kutatásának, minden betegségét, mely az emberi testet bántja, meggyógyítani. Semmi kétség, hogy az orvos ez állítása valóság és a csodálatos gyógyítás, melyet naponként elért, nagyon is megalapozott bizonyít. Elmélete, melylyel előhozakodik, észbeli, széleskörű tapasztalatokon nyugszik, melyeket éveken át az orvosi praxisban szerzett. Egyetlen szenvedő se mulasztja el e csodás életelixirt, mint a hogy ő nevezi, megpróbálni. Egyes gyógyítások kiválóan figyelemreméltók s majdnem hihetetlenek, ha nem bizonyítanák hitelt érdemlő tanuk.

Az orvosok által feladott betegek családjuknak és barátainak teljes egészségben visszaadták. Rheumatizmus, neuralgia-gyomor-, máj-, vese-, vér- és bőrbetegségek és hólyagbajok eltűnnek mint bűvészet által. Főfájás, derékfájás, idegesség, hideglelés, aszkór, köhögés, hűlés, katarrhus, bronchitis és minden torok és tüdőbaj vagy más egyéb szervek megjavulnak oly idő alatt, mely egyszerűen csodálatos.

Tisztítja az egész szervezetet, vért és szöveteket, az idegek normális erejét visszaadja és az egészséggé csakhamar ismét helyreáll.

Ára: 6 üveg 6 kor., 12 üveg 12 kor. A szétküldés utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett vámentesen történik. Megrendeléseket elfogad Petrovics Miklós, Budapest, IV., Bécsi-utca 2. sz.

Kopaszfejű voltam!

Kevés évvel ezelőtt fejem még kopasz volt. Atyám és nagyapám is kopaszfejűek voltak. Anyám haja természetlő fogva nagyon gyér volt. Kibékültem azon gondolatlalt, hogy kopaszfejű maradok, míg egy napon, Svajcban való kirándulásom alkalmával, Epstein L. világhírű vegyészszel Baseltől megismerkedtem, ki fölem társalgásunk alkalmával rövidesen azt kérdeste, vajjon nem kívánom-e, hogy dús hajzattal bírjak?

Természetesen feletle kíváncsi lévén, igenlőleg feleltem. Erre elbeszélte nekem, hogy egész életén keresztül a vegyészeti tanulmányozta és különösen a haj betegségekkel foglalkozott. Szavai meggyőztetésére minjárt adott is egy doboz «Sámson» nevű hajnövesztőt. Rövid időig használtam a preparátust. Három hét múlva hajam ujulni kezdett és negyven nap múlva hajam teljesen be volt fedve. A kenőcs egy részét két barátomnak juttattam; az egyiknek, egy nőnek, haja majdnem teljesen kihullott. A hajtalaj erősödése mindkét esetben bámulatos volt. Ekkora árusítom a «Sámson» pomádát, melyet a felfedezéssel nyerem. Azon helyzetben vagyok, hogy mindkét nemre való egyenlően sikeres erős hatásának százakra menő példákkal szolgálhatok. Nem titkos szer. Nincsen számára fényes elkeltám.

A hajtalajra való rendkívüli táplálólerején kívül előnye a haj növényének felélesztésében és annak fentartásában állanak. Kezessek meg, hogy a bőrre vagy hajra ártalmas alkatrezseket nem tartalmaz. Hogy mindenki szerem értékéről meggyőződhessék, kívánatra bárkinek próbát küldök. Ha azután találja, hogy a haj nőni kezd, csekély árért egy további mennyiséget küldök. 1 doboz 6 korona, 3 doboz 12 korona, 6 doboz 20 korona.

Főelárúsító Magyarország részére:

D. SCHÖN

Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 35.

Minden olvasónak, ki pontos címét velem tudatja és 20 fillért bélyegben postó gyanánt mellékel, azonnal egy kis próbát ingyen beküldök.

Próba ingyen!

Karcsúság

és egyuttal tartós egészség elérésére tessék használni a növényekből készített **valódi keleti tündér-cseppeket**. Nincs erős test, nincs erős csipő, hanem fiatalos nyúltság, tetszetős alak, graciózus formájú test, az életmód változtatása nélkül. Teljesen veszélytelenül soványító kúra. Kélemes, egyszerű használati mód. Nem diétetika. Nem gyógyszer. Természetes növénykivonat, jótállás, hogy az egészségre nincs káros hatással. Természeteszerű hatás. Csak elismerő nyilatkozatok.

Ezen orvosi kiválóságuktól jónak talált cseppek nyulástkáz teszik a testet, és az egészségre nincs káros hatásuk, mint más készítményeknek. Nem használható hatásuk, hanem direkt az emésztésre és a zsírszövet-sejtekre hatnak, az arcvonásokat íjítkák és a testet ruganyossá és erősebbé teszik. **Elmaradhatatlan hatás nőnel, férfónál és gyermekeknél.** Egy nagy üveg ára, sokáig eltart, 6 K., 3 üveg 12 K., 6 üveg 20 K. Szétküldés titoktartással utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése esetén. Megrendelések intézendők:

Petrovics Miklóshoz, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.

A szép kebel

a legelőkelőbb női báj, melyben a természet a legkevesebb bökésű. A hölgyek tehát örömmel fogadják értesülni, hogy létezik egy teljesen veszélytelen szer, melylyel a természet szelid módos kényeztetéjéért, hogy e tekintetben kevésbé fukar legyen. Ez az előkelő hölgyek előtt már ismeretes szer a **valódi keleti Venus-balzsam**, melyet a leg híresebb orvosok javallják és tenyleg azon tulajdonsággal bír, hogy a kobekot kifejleszti és újra helyrehozza, a szöveteket erősíti, a vállak csontingrástait elsimítja, a megnagyobb és habeknek egyáltalában bizonyos emelkedést kölcsönöz. Hatása abban áll, hogy a táplálék átváltozását plazmatikus állapotba megkönyviti és elősegíti, mely utóbbiak a kebel táján rakódnak le. A már egyszer elért siker a jövőben minden különös kezelés nélkül fennáll. Eltelt hatása folytán a **valódi keleti Venus-balzsam** azoknál friss arcvonást kölcsönöz, az arcvonásokat szűpíti és egészben fiatalít. Minden természet részére hasznos, épp úgy a kifejődésben levő fiatal leány, mint már teljesen kifejlett asszony számára. Ugyanaz a sovány, hűszegény férfónál is hasonló szolgálatot tesz. Semmi esetben sem lehet a legkevesebb sem ártalmas az egészségre. — Ára egy nagy üvegnek, sokáig eltart, 6 kor., — Szétküldés titoktartással mellett, vámentesen, utánvétellel vagy előleges fizetés ellenében. — Rendelések címzendők:

Petrovics Miklós, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.